

Ključne činjenice o karcinomu, po SZO, 2018

- Rak je jedan od vodećih uzroka oboljevanja i smrtnosti u svijetu, s oko 14 miliona novih slučajeva u 2012¹.
 - Očekuje se porast broja novih slučajeva za oko 70% tijekom sljedeća dva desetljeća.
 - Rak je drugi vodeći uzrok smrti na svjetskom nivou i odgovoran je za 8,8 milijuna smrti 2015. godine. Globalno gledajući, skoro 1 od 6 smrtnih slučajeva uzrokovano je rakom.
 - Oko 70% umrlih od raka živi u z siromašnim zemljama s niskim i srednjim dohotkom.
 - Oko jedne trećine smrti od karcinoma posljedica su 5 vodećih rizika ponašanja i prehrane: visok indeks tjelesne mase, niski unos voća i povrća, nedostatak tjelesne aktivnosti, upotreba duhana i upotreba alkohola.
 - Upotreba duhana je najvažniji faktor rizika za dobivanje karcinoma, i odgovoran je za oko 22% smrti od raka.²
 - Infekcije uzrokovane rakom, poput hepatitisa i humanog papiloma virusa (HPV), odgovorne su za skoro 25% slučajeva raka u zemljama s niskim i srednjim dohotkom. Cijepljenje protiv ovih virusa (HPV i hepatitisa B) moglo bi spriječiti 1 milion slučajeva raka svake godine.³
 - Uobičajena je kasno otkrivanje karcinoma u uznapredovaloj fazi bolesti, te nedostupnost i pravovremenom utvrđivanju dijagnoze i liječenju. U 2015. godini samo 35% zemalja s niskim primanjima prijavilo je da su usluge patologije općenito dostupne u javnom sektoru. Više od 90% zemalja s visokim prihodima prijavilo je da su usluge liječenja dostupne, u odnosu na istu uslugu u zemljama s niskim prihodima- njih manje od 30%.
 - Ekonomski učinak raka je značajan i raste. Ukupni godišnji ekonomski trošak raka u 2010. procijenjen je na oko 1,16 biliona dolara (Globalni Zdravstveni Observatorij)
- Rano i pravovremeno otkrivanje raka uvelike smanjuje finansijski trošak koji liječenje karcinoma iziskuje, jer je trošak liječenja mnogo niži u ranim fazama raka, a ljudi također mogu nastaviti raditi ako pristupe liječenju na vrijeme.
- Samo 1 od 5 zemalja s niskim i srednjim dohotkom ima potrebne podatke za poticanje i razvijanje nacionalnih politika borbe sa karcinomima⁵.

1 [Ferlay J, Soerjomataram I, Ervik M, Dikshit R, Eser S, Mathers C et al. GLOBOCAN 2012 v1.0, Cancer Incidence and Mortality Worldwide: IARC CancerBase No. 11](#)
Lyon, France: International Agency for Research on Cancer; 2013.

1. GBD 2015 Risk Factors Collaborators. Global, regional, and national comparative risk assessment of 79 behavioural, environmental and occupational, and metabolic risks or clusters of risks, 1990-2015: a systematic analysis for the Global Burden of Disease Study 2015. Lancet. 2016 Oct; 388 (10053):1659-1724.

2. Plummer M, de Martel C, Vignat J, Ferlay J, Bray F, Franceschi S. Global burden of cancers attributable to infections in 2012: a synthetic analysis. Lancet Glob Health. 2016 Sep;4(9):e609-16. doi: 10.1016/S2214-109X(16)30143-7.

3. [Stewart BW, Wild CP, editors. World cancer report 2014](#)
Lyon: International Agency for Research on Cancer; 2014.

4. [Global Initiative for Cancer Registry Development. International Agency for Research on Cancer](#)
Lyon: France.